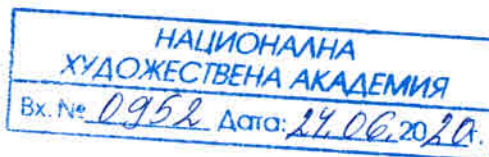

СТАНОВИЩЕ

От член на НЖ Милена Любенова Блажиева-Кирчева,
доцент в Факултета по науки за образованието и изкуствата (СУ „Св.
Кл. Охридски“)

за дисертационен труд за придобиване на образователната и
научната степен „доктор“.

Автор на дисертационния труд: Петар Крижнар

Тема на дисертационния труд: Създаване и развитие на керамични
школи в Хърватска и България през XX век

1. Актуалност на разработвания проблем.

Керамиката, която се заражда още преди началото на цивилизациите, днес продължава да е един от основните клонове в сферата на пластичните изкуства. Интересът към нея не намалява, а се запазва устойчив във времето, като в последните десетилетия тя претърпя специфичен път на развитие. Най-общо казано, очертаха се две посоки: едната е свързана с традиционно приложния характер на керамичното изкуство, докато другата - с придобитата „автономност“ по отношение на утилитарната функция. Така или иначе, факт е, че керамиката продължава да е водещ вид пластично изкуство, важна част от съвременните художествени тенденции. Историята на керамиката продължава да се пише и изследванията на процесите и спецификите в сферата на керамичното изкуство продължават да имат място. В този смисъл дисертационният труд на Петар Крижнар естествено се вписва в линията, свързана с проучване на традиционните форми на изкуството и на пътищата, по които те се развиват днес.

2. Познаването на състоянието на проблема и на научната литература.

Изложението на фактологията и приложената в края на текста библиография показват, че докторантът познава ключови изследвания върху, общата история на изкуството, върху историята на керамичното изкуство, върху творчеството на водещи художници-керамици. В самия текст обаче няма преглед на съществуващата литература, като липсват и имената на изследователи, които имат значим принос в проучването на редица проблеми, засегнати в дисертационния труд. Тук ще се ограничи само с едно осезателно

българо-хърватските художествени връзки в началото на века и в частност дейността на Съюза на южнославянските художници „Лада“.

3. Методика на изследването.

Петар Крижнар използва предимно историческия метод, основан на принципа на хронологичното представяне на основните факти, свързани с развитието на керамиката, на занаятчийското и на художественото образование, на формирането и еволюцията на художествения живот в Хърватия и в България.

Същевременно работата включва и анализ на специфични форми на керамичното изкуство, както и на стиловите характеристики, които отличават изкуството на един или друг автор.

4. Кратка аналитична характеристика на приносите на дисертационния труд.

Докторантът вписва възникването и развитието на двете национални керамични школи (хърватската и българската) в исторически контекст. Проследява корените на художествената керамика, които отвеждат към народните занаяти. Прави преглед на етапите в развитието на професионалното художествено образование, на ранните фази в развитието на художествена сцена в двете страни и представя основните фигури, определили облика на хърватското и на българското изкуство в края на XIX - първата половина на XX в.

Акцент е поставен върху значението на занаятчийските училища за формирането на националните школи. В детайли е представен процесът на изграждането на художествените институции в Хърватия и в България - институции, свързани с художественото образование, с възникването и дейността на различни художнически организации и с формирането на художествената сцена.

Особено място в работата заема анализът на връзката между приложната керамика и архитектурата, като е подчертан фактът, че този синтез, благодарение на който архитектурата е осмисляна като функция, тласка напред развитието на керамичното изкуство и на професионалното художествено образование по керамика.

Анализирано е творчеството на съвременни автори, които имат ключов принос в развитието на керамичното изкуство. Представени са

различни международни форуми, определящи тенденциите в съвременната керамика.

5. Публикации по дисертационния труд.

В три свои публикации Петар Крижнар засяга въпроси, свързани с темата на дисертационния труд. Едната е посветена на творчеството на Красимир Джидров, а другите две разглеждат проблеми, свързани с развитието на керамичното изкуство и на професионалното образование по керамика в Хърватия. Публикациите са част от сборници с материали от конференции, посветени на съвременното изкуство, на дизайна и приложните изкуства.

6. Критични бележки.

Текстът се отличава с известна суровост на стила, което, разбира се, може да бъде обяснено с езиковата бариера. Но една професионална редакция би разкрила в по-голяма степен достойнствата на предложения дисертационен труд.

Би било добре някои и имена и факти да бъдат прецизирани. Така например има грешки в имената на някои от българските художници, получили образование в Хърватия. А уточняването на тези имена би било полезно за едно разширено изследване на българо-хърватските художествени връзки. В текста има и някои фактологични неточности (например твърдението, че Павлович открива художествено училище в София през 1856 г.)

7. Автореферат

Авторефератът отразява адекватно съдържанието и структурата на дисертационния труд. Той съдържа кратка справка за приносния характер на предложената разработка, както и библиографско описание на публикациите на докторанта, които засягат въпроси, свързани с керамичното изкуство.

8. Заключение.

Смятам, че Петар Крижнар демонстрира задълбочено познаване на процесите и спецификите на керамичното изкуство в Хърватия и в България. Дисертационният труд представя детайлна картина на генезиса и еволюцията на националните керамични школи, като е открито мястото на образователните институции в този процес. Изяснена е ролята на редица ключови фигури, чиято дейност има приносен характер в сферата на

дава основание да поставя положителна оценка на дисертационния труд „Създаване и развитие на керамични школи в Хърватска и България през XX век“ и да предложи на уважаемото жури да присъди на Петар Крижнар образователната и научна степен „доктор“

Изготвил:

доц. Милена Блажиева